

TORNFALKSRAPPORT 1992

År 1992 var det åttonde året med systematisk insamling av tornfalksobservationer och det andra året med jämförbar holktäthet i 11 atlasrutor i Kvarkenområdet.

Dessvärre var år 1992 också det tredje dåliga sorkåret i rad i Vasanejden. Sorkstammarnas svaga ökning, som börjat sommaren 1991, kom av sig medan den fjärde Eurovintern dolde i tö det som tidigare vintrar dolt i snö.

Inventeringsarbetet förlöpte rätt bra förutom att holkarna i en atlasruta p.g.a. tidsbrist inte genomgicks.

I fältarbetet deltog: R. Wistbacka, Johan Ahlqvist, Pertti Malinen, Patrik Majabacka och Ole Andtfolk. Uppgifter erhöles också av Kari Palo och Kari Ketola samt av ONK/Allan Stenmark.

Resultat

Förekomsten kommunvis år 1992 kan studeras i nedanstående tabell:

Kommun	Häckningar	(Holkantal)	Revir	Totalt
Oravais	0	(10)	1	1
Maxmo	0	(2)	0	0
Vörå	0	(32)	2	2
Norra Korsholm	0	(25)	2	2
Södra Korsholm	1	(46)	0	1
Malax	15	(137)	0	15
Korsnäs	2	(47)	2	4
Norra Närpes	6	(32)	1	7
Västra Jurva	1	(3)	0	1
Bergö skärgård	3	(23)	0	3
Valsörarna	0	(—)	1	1
Mickelsörarna	0	(8)	0	0
Totalt	28	(365)	9	37

Förekomsten var som vanligt rikligast i södra Malax och norra Närpes med endast obetydlig förekomst i andra kommuner. Antalet häckningar var ungefär lika många eller rättare lika få som 1991.

Specialholkar för tornfalkar underlättar falkarnas häckning.

Detsamma gäller för skärgården. På Valsörarna sågs ett par under häckningstid men holkarna genomgicks inte heller detta år.

Det senaste verkligt goda tornfalksåret i Bergö skärgård var år 1979 medan förekomsten år 1989 var rätt god.

I södra Vöra har Tomas Klemets satt upp 18 tornfalksholkar varav de flesta på ladgavlar. 2 häckningar hittades redan första året men de var på "fel" sida av gränsen till Storkyro. I södra Närpes var förekomsten rätt dålig och Ole Andtfolk fann endast 2 häckningar i sina 50 holkar i kommunen.

Häckningarna lyckades ungefär lika bra som år 1991 förutom de tre häckningar som hittades i myr/hyggesbiotoper. En av dem övergavs under ruvningen, en plundrades under kläckningen medan någon predator (mård?) idkade predation på drygt veckogamla ungar i den tredje. Den sistnämnda holken var bebodd tredje året i rad.

I en ladholk dog ungarna under häckningen, troligen p.g.a. att föräldrafågeln förolyckats.

I det egentliga undersökningsområdet söder om Vasa ringmärktes eller kontrollerades 33 föräldrafåglar och 98 boungar.

Förekomsten i olika atlasrutor (10x10 km)

Antalet holkar är drygt 1/100 ha åkermark.

Atlasruta	Namn	Holkantal	Bon	Revir	Totalt
696:20	Harrström	20	0	2	2
697:20	Korsnäs	25	2	0	2
697:21	Velkmoss	27	3	0	3
697:22	Saneliden	31	4	1	5
697:23	Iso Sarvineva	30	4	2	6
698:21	Petalax	13	0	0	0
698:22	Kråkbacken	34	9	0	9
698:23	Långåminne	28	1	0	1
699:22	Yttermalax	41	1	0	1
699:23	Rimal	25	1	0	1
700:22	Sundom	19	0	0	0
701:24	Vallvik	25	0	1	1
702:24	Västerhankmo	(genomgicks inte)			

Data: R. Wistbacka, Kari Palo, Kari Ketola och Ole Andtfolk.

Förekomsten var tydligt lägre detta år. Antalet par/ruta var nu i medeltal 2,7 då det år 1991 var 3,8.

Nämnvärt är att ruta 698:22 Kråkbacken åter en gång hörde till de tätast bebodda. Det verkar inte vara några dåliga år i den rutan. Det dåliga sorkåret 1990 hittades där hela 6 bon och år 1991 hittades 7 bon och 1 revir.

Norra Österbotten

I norra Österbotten har Johnny Björk och Sten Vikström & Co inte mindre än 15 atlasrutor inrättade för tornfalksuppföljning.

Förekomsten i dessa var som i Kvarken lägre än år 1991. Som mest hittades 9 par i en ruta och som minst 0 par. Medeltalet par/ruta var år 1991 3,1 och år 1992 2,7.

Atlasruta (Namn)	Holkantal	Bon	Revir	Totalt
Bredviken	9	0	0	0
Kronoby	25	2	2	4
Rödsö	12	1	0	1
Storforsen	36	3	2	5
Nedervetil	45	5	2	7
Snåre	6	0	1	1
Marinkainen	59	6	1	7
Kälviä	45	7	2	9
Jolkka	22	0	0	0
Salonkylä	12	0	0	0
Vuolle	28	2	3	5
Honkiperä	16	0	0	0
Lintukangas	13	0	0	0
Jylhä	15	1	0	1
Väli-Kannus	12	0	0	0
Totalt	355	27	13	40

I Larsmo skärgård hade Rune Jakobsson m.fl. satt upp ett flertal tornfalksholkar och i dessa hittades 4 bon. Ytterligare hittades 2 bon i kråkbön samt 1 revir. Förekomsten var ungefär likadan år 1991 och bägge åren klart större än förekomsten i Bergö skärgård som ansetts som något av ett Eldorado för tornfalkar. Riktigt lika glädjande är förekomsten i Larsmo inte då den uppkommit som en följd av stora kalhyggen på skärgårdsholmarna.

Ännu mera holkar?

Österbottens kustland börjar nu ha ett rätt väl täckande holknät som medger en utvärdering av förekomsten i de flesta kommuner. I Kristinestad-Närpes har bröderna Lillandt inlett utsättande av tornfalksholkar och i Kronoby har den lokala naturklubben kompletterat holkbeståndet.

En välfödd tornfalksunge klar för ringmärkning.

Med tanke på en helhetsöversikt vore det säkerligen ändamålsenligt att försöka komplettera de områden som lider av en viss holkbrist. En sådan kan skönjas i delar av Oravais och norra Vörå men framförallt i Nykarleby och Pedersöre.

Detta skulle också förutsätta nya intresserade tornfalksvänner i dessa kommuner. Vad vore väl bättre än att någon ornitolog tog sig an tornfalkarna i dessa områden och speciellt då i Nykarleby och Pedersöre som är så att säga helt outforskade men ändå innehåller goda biotoper.

Tack

Ett stort tack riktas till Societas Pro Fauna & Flora Fennica, Ostrobothnia Australis och miljövårdsnämnden i Kronoby för ekonomiskt stöd!

Litteratur: Tornfalksrapport 1991, OA natur 1992 årg. 9.